

บทที่ 14

บาดแผลกับกฎหมาย

คำว่าบาดแผล (Wound) หมายถึงการฉีกขาดของเนื้อเยื่อในร่างกาย (Disruption of the anatomical continuity of tissue) ซึ่งเกิดจากการได้รับแรงกระแทก (Mechanical forces) บาดแผลจึงเป็นผลที่เกิดจากการได้รับบาดเจ็บ (trauma) ถ้าบาดเจ็บเกิดจากการทำร้ายร่างกายหรือเกิดจากการถูกผู้อื่นฆ่าตาย บาดแผลจะเป็นหลักฐานของการทำร้ายหรือการฆาตกรรมนั้นด้วย ในคดีอาญานั้น มีพยานหลักฐานที่ใช่เป็นหลักทั่วไปว่า “กรรมเป็นเครื่องชี้เจตนา” หมายความว่ากระทำความเห็นจากภายนอกของบุคคลจะแสดงให้เห็นถึงเจตนาที่ซ่อนอยู่ภายในจิตใจของเขา ดังนั้นในการจะวินิจฉัยว่าผู้กระทำความผิดมีเจตนาอย่างไร ก็ต้องดูจากการกระทำของเขา เมื่อบาดแผลเป็นผลจากการกระทำของผู้กระทำความผิดที่ปรากฏเป็นพยานหลักฐานอยู่ บาดแผลจึงเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยวินิจฉัยว่าผู้กระทำความผิดมีเจตนาอย่างไร

ในทางแพทยนอกจากคำว่าบาดแผลนี้แล้ว ยังมีคำว่า “แผล” เฉยๆ (Ulcer) ซึ่งหมายถึงการแห้งไปหรือหายไปของเนื้อเยื่อที่ผิวหนังหรือที่เยื่อภายในร่างกาย ซึ่งเกิดจากการตายของเนื้อนั้น เช่น เป็นฝีแล้วบวมแตกออก เลือดและหนองไหลออกมาทำให้บริเวณฝีเป็นโพรงลงไปเกิดแผลขึ้น หรือผิวหนังอักเสบเนื้อตายเน่าเปื่อยเป็นรอยแห้วงไปเกิดเป็นแผล หรือเป็นมะเร็งที่เป็นก้อนเนื้อออกโตขึ้นแล้วแตกเป็นแผล

ดังนั้นคำว่า “แผล” เฉยๆ นั้นไม่ได้เกิดจากการได้รับบาดเจ็บซึ่งต่างกับคำว่า “บาดแผล” เพื่อให้ให้นักศึกษาสามารถอธิบาย ความสัมพันธ์ระหว่างบาดแผลกับกฎหมายได้และสามารถวินิจฉัยบาดแผลเป็นอันตรายแก่กาย อันตรายสาหัสได้ ในบทนี้จะแบ่งเป็นตอนให้นักศึกษาได้ทำความเข้าใจดังนี้

- ตอน 1 ชนิดของบาดแผล
- ตอน 2 ความสัมพันธ์ระหว่างบาดแผลกับการทำร้าย
- ตอน 3 บาดแผลกับอันตรายสาหัส
- ตอน 4 บาดแผลกับอันตรายแก่กาย

ตอน 1 ชนิดของบาดแผล

ในทางนิติเวชศาสตร์ แบ่งบาดแผลตามสาเหตุและตามลักษณะของบาดแผลออกเป็น 6 ชนิด คือ

1. บาดแผลถลอก (Abrasion)
2. บาดแผลฟกช้ำ (Contusion or bruise)
3. บาดแผลถูกแทง (Stab wound)
4. บาดแผลฉีกขาดขอบเรียบ (Cut or incised wound)
5. บาดแผลฉีกขาดขอบไม่เรียบ (Lacerated wound)
6. บาดแผลเกิดจากกระสุนปืน (Gunshot wound)

1. บาดแผลถลอก (Abrasion)

บาดแผลถลอกเป็นบาดแผลที่เกิดที่ผิวหนังชั้นตื้น โดยการถูขูดของหนังกำพร้าปรากฏมีลักษณะเป็นขุยสีขาวที่ผิวหนัง และอาจมีน้ำเหลืองหรือเลือดซึมออกมา ภายหลัง 24 ชั่วโมงไปแล้วถ้าไม่มีการติดเชื้อจะกลายเป็นสะเก็ดสีน้ำตาลแข็งและแห้ง ถ้ามีการติดเชื้อหรืออักเสบ จะมีหนองเป็นคราบสีเหลืองติดอยู่และจะเป็นน้ำแฉะๆ เยิ้มที่บาดแผล

ในศพบาดแผลถลอกจะมีลักษณะเป็นสีน้ำตาล ผิวหนังบริเวณนั้นจะแห้งและแข็งกว่าที่อื่น เพราะเป็นบริเวณที่น้ำในร่างกายระเหยออกไปได้มากกว่าที่อื่น

สาเหตุของบาดแผลชนิดนี้เกิดจากการเสียดสีระหว่างผิวหนังกับของแข็งที่หยาบหรืออาจเกิดจากการขีดข่วนของของแหลมก็ได้ ถ้าเกิดจากการขีดข่วนจากของแหลม รอยถลอกจะมีลักษณะเป็นเส้นหรือแนว (ดูรูปที่ 14.1)

2. บาดแผลฟกช้ำ (Contusion)

บาดแผลฟกช้ำ เป็นบาดแผลที่เกิดจากการถูขูดของเนื้อเยื่อใต้ผิวหนัง ทำให้มีเลือดออกแทรกอยู่ในเนื้อเยื่อใต้ผิวหนัง ถ้าเลือดออกมากและขังรวมกันเป็นก้อน ก็เรียกว่าก้อนเลือด (Hematoma) ใต้ผิวหนัง

ลักษณะของบาดแผลฟกช้ำจะมีรอยสีแดง แดงปนม่วงหรือสีเขียวอ่อน ชั้นบนของผิวหนังอาจมีบาดแผลถลอกร่วมด้วย

สาเหตุของบาดแผลฟกช้ำเกิดจากการกระแทกจากของแข็งไม่มีคม โดยไม่ทำให้ผิวหนังบริเวณนั้นฉีกขาด ซึ่งอาจเป็นเพราะแรงกระแทกไม่มากพอ หรือผิวหนังบริเวณนั้นมีความยืดหยุ่นได้ดี

3. บาดแผลถูกแทง (Stab wound)

บาดแผลถูกแทง เป็นบาดแผลที่มีการฉีกขาดของผิวหนังเป็นรูลึกลงไป ทำให้อวัยวะภายในได้รับอันตราย มักเป็นบาดแผลที่มีความลึกมากกว่าความยาวของบาดแผล รูปร่างของบาดแผลถูกแทงจะมีลักษณะเช่นเดียวกับอาวุธ (ดูรูปที่ 14.2)

สาเหตุเกิดจากการทิ่มแทงของแข็งที่มีลักษณะเป็นแท่ง

4. บาดแผลฉีกขาดขอบเรียบ (Cut wound)

บาดแผลฉีกขาดขอบเรียบเป็นบาดแผลที่มีการฉีกขาดของผิวหนัง โดยขอบของบาดแผลนั้นมีลักษณะเป็นแนวเรียบ และผิวหนังขาดทุกชั้น บาดแผลอาจลึกจากผิวหนังลงไป ทำให้กล้ามเนื้อและเยื่อเกี่ยวพันขาดเป็นรอยเรียบเช่นเดียวกัน (ดูรูปที่ 14.3) ถ้าบาดแผลยาว และลึกจะอ้ากว้างขึ้น (ดูรูปที่ 14.4)

สาเหตุเกิดจากของมีคมตัดหรือเชือด ในตำราบางเล่มเรียกว่าบาดแผลถูกของมีคม การเรียกเช่นนั้นเรียกตามลักษณะของอาวุธ ซึ่งอาจทำให้มีปัญหาว่าของมีคมนั้นต้องคมขนาดไหน ของที่ไม่มีคม เช่น ขอบกระจกก็ทำให้เกิดบาดแผลขอบเรียบได้ ดังนั้นการเรียกตามลักษณะบาดแผลว่าแผลฉีกขาดขอบเรียบจะหมดปัญหา เพราะลักษณะของบาดแผลจะนำไปสู่การให้ความเห็นว่าบาดแผลประเภทนี้จะเกิดจากอะไรได้บ้าง

5. บาดแผลฉีกขาดขอบไม่เรียบ (Lacerated wound)

บาดแผลฉีกขาดขอบไม่เรียบ คือบาดแผลผิวหนังขาดที่มีลักษณะขอบบาดแผลกระรุ่งกระริ่งหรือไม่เรียบ บาดแผลอาจลึกจากผิวหนังลงไปทำให้กล้ามเนื้อและเยื่อเกี่ยวพันฉีกขาด

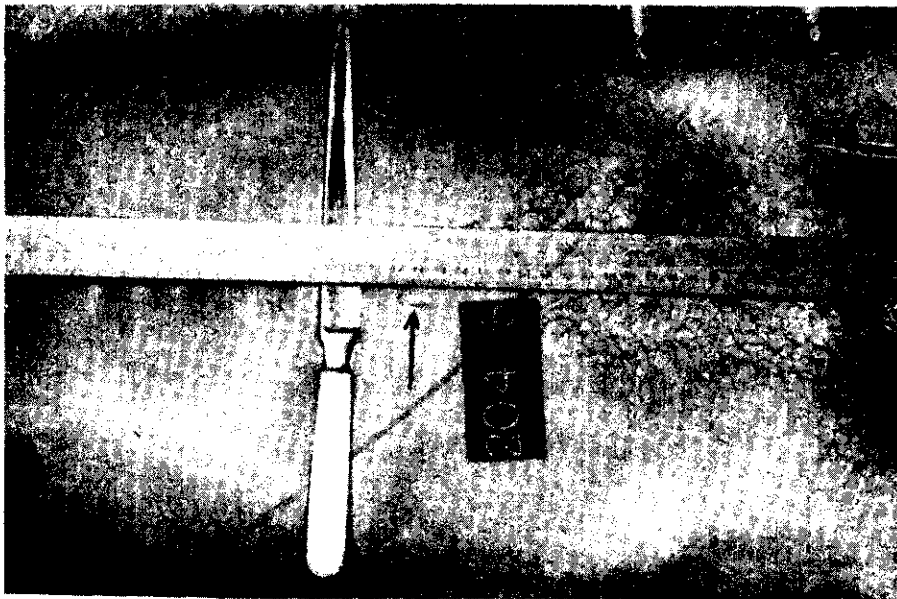
สาเหตุเกิดจากถูกของแข็งไม่มีคมกระแทกทำให้ผิวหนังขาด ผิวหนังถูกดึงให้ตึงมากจนขาด ผิวหนังถูกบิดหรืออัดตัวของหนัก ผิวหนังถูกของที่ไม่ค่อยคมตัด เช่น เลื่อย เป็นต้น ในตำราบางเล่ม เรียกบาดแผลชนิดนี้ว่า บาดแผลถูกของแข็งคือเรียกตามวัตถุที่เป็นสาเหตุซึ่ง อาจทำให้มีปัญหา ในที่นี้เรียกตามลักษณะของบาดแผล (ดูรูปที่ 14.5)

6. บาดแผลเกิดจากกระสุนปืน (Gunshot wound)

บาดแผลเกิดจากกระสุนปืน หรือจะเรียกสั้นๆ ว่า บาดแผลกระสุนปืน เป็นบาดแผลที่มีลักษณะเป็นรูลึกเข้าไปในร่างกาย (Penetration wound) นั่นเอง แต่มีลักษณะพิเศษอีกหลายอย่าง ถ้าจะเรียกตามลักษณะบาดแผลว่าบาดแผลเป็นรู ก็ทำให้คิดว่าจำพวกเดียวกับบาดแผลถูกแทง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเรียกตามวัตถุที่เป็นสาเหตุ



รูปที่ 14.1 บาดแผลฉลอกเป็นทางเกิดจากเล็บที่เกา (ตรงตุกศร)



รูปที่ 14.2 บาดแผลตุกแทงเปรียบเทียบกับมิดที่ใช้แทง

ตอน 2 ความสัมพันธ์ระหว่างบาดแผลกับการทำร้าย

บาดแผลชนิดต่างๆ ที่กล่าวมาทั้งหมด เมื่อปรากฏตามร่างกายในตำแหน่งต่าง ๆ จะแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับการทำร้ายได้ดังต่อไปนี้

1. บาดแผลแสดงลักษณะและประเภทของอาวุธ
2. บาดแผลแสดงลักษณะของการกระทำ
3. บาดแผลแสดงเจตนาของผู้ทำร้าย
4. บาดแผลแสดงความทรมาณหรือความทารุณโหดร้าย

1. บาดแผลแสดงลักษณะและประเภทของอาวุธ

ลักษณะและประเภทของอาวุธอาจทราบได้จากบาดแผล ดังต่อไปนี้

- 1.1 ชนิดของบาดแผลประเภทต่างๆ ที่กล่าวมาแล้วจะแสดงประเภทของอาวุธได้
- 1.2 รูปร่างของบาดแผล จะแสดงให้เห็นทราบถึงลักษณะของอาวุธได้ (ดูรูปที่ 14.6) เช่น

ก. บาดแผลฟกช้ำรูปกลม จะเกิดจากวัตถุแข็งที่มีลักษณะเป็นวงกลมในส่วนที่กระทบกับผิวหนัง เช่น ฆ้อน

ข. บาดแผลถูกแทงรูปสามเหลี่ยมด้านเท่าจะเกิดจากอาวุธประเภทตะโบ หรือเหล็กขูดชาร์ป เป็นต้น

ค. บาดแผลถูกแทงรูปสามเหลี่ยมขาวยาว จะเกิดจากอาวุธประเภทมีด ปลายแหลม

ง. บาดแผลถูกแทงรูปรี หรือ รูปกระสวย จะเกิดจากอาวุธประเภทมีดสองคม

- 1.3 ขนาดของบาดแผล จะแสดงให้เห็นทราบถึงขนาดของอาวุธได้ ดังนี้

ก. ความลึกของบาดแผลถูกแทง จะเท่ากับความยาวของอาวุธในส่วนที่เข้าไปในร่างกาย

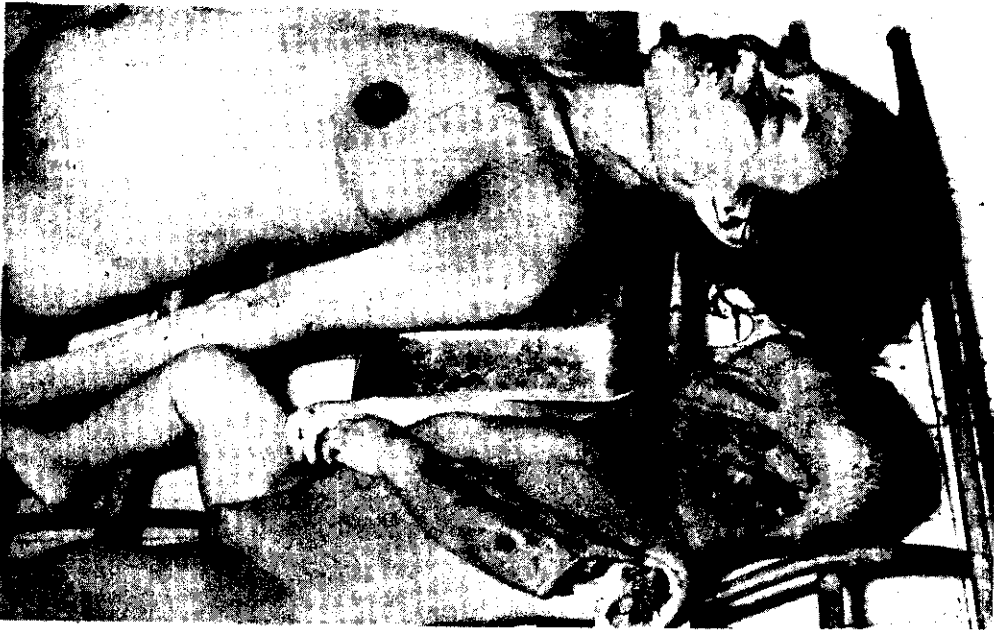
ข. ความยาวของบาดแผลถูกแทง จะเท่ากับหรือโตกว่าความกว้างของอาวุธ (ดูรูปที่ 14.2)

ค. ความกว้างของบาดแผลถูกแทง จะเท่ากับความหนาของอาวุธ

ง. ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางของบาดแผลกระสุนปืนลูกโดด จะเท่ากับขนาดของเส้นผ่าศูนย์กลางของหัวกระสุน หรือเล็กกว่าเล็กน้อย



รูปที่ 14.3 บาดแผลฉีกขาดขอบเรียว ลึกถึงกระดูก



รูปที่ 14.4 บาดแผลฉีกขาดขอบเรียวลึกถึงกระดูกทำให้บาดแผล้ำ ทั้งสองคนถูกทำร้ายพร้อมกันขณะที่ผู้ใหญ่คุ้มครองเด็กอยู่

2. บาดแผลแสดงลักษณะของการกระทำ

ลักษณะของการกระทำหมายถึง การกระทำที่เกิดจากการถูกผู้อื่นทำร้าย การทำตนเองหรือเป็นอุบัติเหตุ อาจพิจารณาได้จากบาดแผลดังนี้

2.1 พิจารณาจากตำแหน่งของบาดแผล เช่น

ก. บาดแผลฆ่าตัวตายหรือทำตนเองมักกระทำในท่าที่ถนัด หรือทำที่ทำได้ง่าย เช่น ยิงตัวตายในคนถนัดมือขวา ก็มักยิงที่ขมับขวา เป็นต้น นอกจากนั้นการยิงตัวตายด้วยปืนสั้น อาจจับปืน 2 มือ ยิงหน้าผากหรือยิงเข้าไปในปาก อย่างไรก็ตาม บางกรณีอาจมีรอยกเว้นที่ผู้ฆ่าตัวตายอาจทำในท่ายากๆ ก็ได้เหมือนกัน การฆ่าตัวตายโดยใช้มีดเชือดหลอดเลือดที่ข้อมือ จะพบรอยเชือดหลายรอย รอยเหล่านั้นเป็นบาดแผลที่เกิดจากการลังเลใจ (Hesitation mark) หรือเกิดจากการทดสอบความทนได้ของตัวเอง

ข. บาดแผลที่พบบริเวณด้านหลังของร่างกายเป็นบาดแผลที่อยู่ในตำแหน่งที่ไม่สามารถจะทำตนเองได้ ส่วนมากบาดแผลบริเวณนั้นจึงเป็นบาดแผลที่เกิดจากผู้อื่นทำ

ค. บาดแผลฟกช้ำ หรือ บาดแผลฉีกขาดบริเวณข้อมือและแขน ถ้าพบร่วมกับบาดแผลที่บริเวณอื่นจะแสดงให้เห็นว่าเป็นร่องรอยของการปิดป้อง เพื่อป้องกันตัว แสดงว่าขณะถูกทำร้ายผู้เสียหายรู้ตัวและพยายามป้องกันตัว

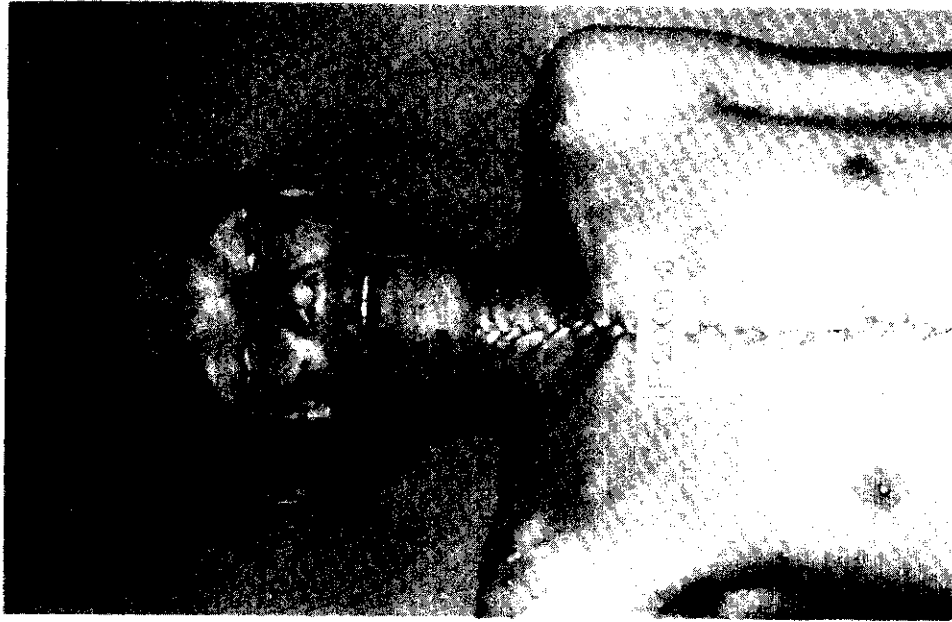
2.2 พิจารณาจากจำนวนบาดแผลและความรุนแรงของบาดแผล เช่น

ก. บาดแผลที่ทำตนเองที่ร้ายแรงสำคัญ ส่วนมากจะมีบาดแผลเดียว เพราะสามารถจะทำได้ครั้งเดียวเท่านั้น เช่น การใช้ปืนยิงตัวตายบริเวณศีรษะ ย่อมทำได้ครั้งเดียว จึงพบบาดแผลได้แห่งเดียว ถ้าปรากฏว่ามีบาดแผลมากกว่าหนึ่งแห่ง โดยเกิดจากกระสุนปืนกว่าหนึ่งนัด และบาดแผลนั้นเป็นอันตรายต่อสมอง อันจะทำให้ตายได้ทั้งสองแห่งย่อมแสดงว่ามีได้เกิดจากการทำตนเอง

ข. บาดแผลที่รุนแรงมาก จะเกิดจากการทำตนเองได้ยาก (ดูรูป 14.3) เช่น คอขาดจากของมีคม, กะโหลกศีรษะถูกของมีคมฟันจนแตกอ้า เป็นต้น

3. บาดแผลแสดงเจตนาของผู้ทำร้าย

ในแง่กฎหมายการทำร้ายผู้อื่นจนผู้ถูกทำร้ายนั้นถึงแก่ความตาย ผู้ทำร้ายอาจมีความผิดฐานฆ่าผู้อื่นตาม ป.อ.มาตรา 288 หรืออาจมีความผิดฐานทำร้ายผู้อื่นจนผู้ผู้นั้นถึงแก่ความตาย ป.อ.มาตรา 290 ก็ได้ทั้งขึ้นอยู่กับ เจตนาของผู้ทำร้าย ที่ศาลเห็นว่าเป็นเจตนาฆ่า หรือ เป็นเจตนาทำร้าย ถ้าเป็นเจตนาฆ่าผู้ทำร้ายก็มีความผิดตาม ป.อ.มาตรา 288 ถ้าเป็นเจตนาทำร้าย ผู้ทำร้ายก็มีความผิดตาม ป.อ.มาตรา 290



รูปที่ 14.5 บาดแผลฉีกขาดขอบไม่เรียบเกิดจากรถยนต์ชน



รูปที่ 14.6 บาดแผลรูปร่างหลายแบบ

1. รูปสามเหลี่ยมจากเหล็กชุดขารูป
2. รูปรีมุมบาดแผลเป็นมุมแหลมด้านหนึ่ง และด้านตรงข้ามโค้งมน บาดแผลรูปร่างอย่างนี้เกิดจากมีด

การที่ศาลจะพิจารณาว่า ผู้ทำร้ายมีเจตนาเช่นไร ก็จะพิจารณาจากบาดแผลที่ผู้ถูกทำร้ายได้รับ จากการศึกษาจากแนววินิจฉัยของศาลฎีกาแล้ว จะเห็นได้ว่าศาลจะพิจารณาดังลักษณะของบาดแผลอยู่ 3 ประการ คือ.

ก. ตำแหน่งของบาดแผล ตรงกับอวัยวะสำคัญหรือไม่

ข. จำนวนบาดแผลมีกี่แผลแสดงจำนวนครั้งที่ทำ

ค. ขนาดของบาดแผล ว่ามีความรุนแรงมากน้อยเพียงใด

3.1 ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกาที่วินิจฉัยว่า ผู้ทำร้ายมีเจตนาฆ่า

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 118/2515: จำเลยใช้มีดปลายแหลมด้ามยาว 3 นิ้วพุด ตัวมีดยาวประมาณ 5 นิ้วพุด กว้างประมาณ 1 นิ้วพุด แทงผู้ตายที่ หน้าท้อง บาดแผลยาว 5 ซม. กว้าง 1 ซม. ทะลุถึงตับเป็นแผลฉกรรจ์ ผู้ตายถึงแก่ความตายทันที ถือเป็นกรกระทำโดยมีเจตนาฆ่า.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 181/2515: จำเลยใช้ไม้กลมโตเท่าข้อมือยาวราว 1 แขน ตีผู้เสียหายที่หน้าหลายครั้ง จนบริเวณหน้าบวมซ้ำเขียว ตั้งแต่ขอบตาทั้งสองข้าง ถึงบริเวณขากรรไกรซ้าย และคอ โหนกแก้ม ซ้ายมีแผลขนาด 1.05x0.5 ซม. จมูกฉีกสมองกระเทือนอย่างแรง ขากรรไกรล่างหักและขาดออกจากกัน ผู้เสียหายสลบไปประมาณ 4 ชั่วโมง ซึ่งถ้ารักษาเข้าไปอาจจะตายได้ เช่นนี้ถือว่าจำเลยมีเจตนาฆ่าผู้เสียหาย.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 631/2515: ในขณะที่วิวาทต่อสู้กันจำเลยใช้มีดปลายแหลมยาวทั้งด้ามรวมกับเศษ แขนงผู้ตายที่ใต้รักแร้ซ้าย อันเป็น อวัยวะสำคัญ เป็นเหตุให้ผู้ตายถึงแก่ความตาย แม้จำเลย แขนงเพียงทีเดียว จำเลยก็ยอมเล็งเห็นผลแห่งการกระทำนั้นได้ว่า ผู้ถูกแทงจะถึงแก่ความตาย ต้องถือว่าจำเลยกระทำโดยเจตนาฆ่า.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1225/2515: จำเลยใช้มีดพับ ตัวมีดยาวประมาณ 6 นิ้ว แขนงผู้ตายที่ หน้าอก อันเป็น อวัยวะส่วนสำคัญ แผลลึกถึง 5 นิ้วตัด หัวใจ แสดงว่าตั้งใจแทงโดยแรง และผู้ตายถึงแก่ความตายเพราะแผลนี้ ฟังได้ว่า จำเลยมีเจตนาฆ่า.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1509/2515: ใช้มีดยาวทั้งตัวทั้งด้ามประมาณ 1 ฟุต แขนงผู้ตายมีบาดแผลผิวหนังลึกขนาดขนาด 2x0.5 ซม. ทะลุผ่านเนื้อกล้ามเนื้อ เข้า ช่องซี่โครง ที่ 11 ซ้าย ซ้ายด้านหลัง เข้าช่องอก เนื้อที่กะบังลมข้างซ้ายฉีกขาดทะลุเข้าหลอดเลือดแดงใหญ่เลือดตกในมาก แม้จะแทงเพียงทีเดียว แต่ก็แทงถูก อวัยวะที่สำคัญมาก และแทงโดยแรงจนผู้ตายล้มลงขาดใจตายอยู่ตรงนั้น และปรากฏว่าสถานที่เกิดเหตุมีแสงไฟสว่าง ผู้แทงมีโอกาสที่จะเลือกแทงได้เพราะผู้ตายไม่รู้ตัวและถูกตะเข้มาหาผู้แทงครั้งนี้ฟังได้ว่า มีเจตนาฆ่า ไม่มีเจตนาเพียงทำร้ายร่างกาย.

คำพิพากษาฎีกาที่ 2547/2515: จำเลยกับผู้ตายได้วิวาทกอดปล้ำทำร้ายกันผู้ตาย หนีบมีดคาบยาวประมาณ 1 แขน ฟันจำเลยที่แขนและศีรษะ จำเลยแย่งมีดคาบนั้นได้ใช้ฟันผู้ตาย 3 ครั้ง ครั้งสุดท้ายฟันที่ชายโครงขวา จนมีดคาบหักจากด้ามเป็นบาดแผลยาว 15 ซม. กระดูกซี่โครงหัก 1 ซี่ แสดงว่าจำเลยฟันโดยแรง และฟันด้วยความโกรธ โดยมุ่งหวังประหารชีวิตผู้ตายถึงแก่ความตายเพราะพิษบาดแผลนั้น ฟังได้ว่า จำเลยมีเจตนาฆ่าผู้ตาย.

คำพิพากษาฎีกาที่ 2528/2515: มีดที่จำเลยใช้ฟันผู้เสียหาย เฉพาะตัวมีดยาว 36 ซม. ด้ามยาว 19 ซม. ปลายมีดเป็นรูปหัวค้อน กว้างประมาณ 8 ซม. จำเลยถือจับด้ามมีดทั้งสองมือเหวี่ยงฟัน ผู้เสียหาย 2 ครั้งติดๆ กัน ถูก บริเวณศีรษะ มีบาดแผลที่ข้างศีรษะขวาเหนือหู ยาวประมาณ 7 ซม. ลึกจดกระดูกศีรษะ เย็บ 8 เข็ม และที่ข้างใบหูขวายาวประมาณ 6 ซม. ลึกจดกระดูก เย็บ 7 เข็ม กับใบหูขวาขาดยาวประมาณ 4 ซม. เย็บ 8 เข็ม ดังนี้ ต้องถือว่าจำเลยกระทำโดยเจตนาฆ่าผู้เสียหาย หาใช่เป็นความผิดฐานทำร้ายร่างกายไม่.

คำพิพากษาฎีกาที่ 616/2516: จำเลยใช้มีดปลายแหลม ใบมีดกว้าง $1\frac{1}{2}$ ซม. ยาว $8\frac{1}{2}$ ซม. รวมทั้งด้ามยาว 1 คืบ แทงผู้เสียหาย ที่ท้อง อันเป็น อวัยวะสำคัญ จน ตับ ฉีกขาดพร้อมกับพูดว่า “ลุงฆ่าเสียเถิด” ประกอบกันนายแพทย์ผู้ตรวจบาดแผลว่า ตับฉีกขาดนี้ ถ้าไม่รักษาทันท่วงที จะมีเลือดออก ทำให้ช่องท้องอักเสบอาจทำให้ถึงตายได้ เช่นนี้ ถือว่า จำเลยมีเจตนาฆ่า.

คำพิพากษาฎีกาที่ 816/2520: จำเลยวิ่งมาชน ป. ด้วยมีดโกนชนิดที่ใช้ในร้านตัดผม ในลักษณะเฉี่ยวปาดถูก บริเวณคอ บาดแผลยาว 10 เซนติเมตร เป็น อวัยวะสำคัญ แต่ไม่ถูกเส้นโลหิตแดง ป. จึงไม่ตาย แสดงว่ามีเจตนาฆ่า มีความผิดฐานพยายามฆ่า

คำพิพากษาฎีกาที่ 1204/2520: ตีด้วยด้ามจอบโตกลม 3 เซนติเมตร โดยแรง 1 ที่ ถูกที่ ท้ายทอย กระโหลกศีรษะแตกเป็นชิ้นๆ โลหิตตกใน ตายระหว่างนำส่งโรงพยาบาล ย่อมเห็นผลว่าอาจทำให้ถึงตายได้ เป็นเจตนาฆ่า

3.2 ต่อ ไปนี้เป็นตัวอย่างคำพิพากษาฎีกาที่วินิจฉัยว่า ผู้ทำร้าย ไม่มีเจตนาฆ่า

คำพิพากษาฎีกาที่ 415/2515: จำเลยวิ่งเข้าไปข้างหลังผู้เสียหาย แล้วใช้มีดได้ปลายมน มีคมข้างเดียว ตัวมีดยาว 10 นิ้วฟุต ด้ามมีดยาว 4 นิ้วฟุต ฟันศีรษะด้านหลังผู้เสียหาย 1 ที่ มีบาดแผลยาว 2 ซม. กว้าง 2 ซม. ลึกจดกะโหลกศีรษะ กระโหลกศีรษะไม่ร้าวหรือแตก แสดงว่าฟันไม่เต็มแรง และถูกหน้ามีดเพียงเล็กน้อย ผู้เสียหายรักษาบาดแผล 25 วัน หาย แม้จะ ได้ความว่าจำเลยฟันแล้วผู้เสียหายวิ่งหนี จำเลยวิ่งไล่ตามไปแต่ก็ไม่ได้ทำร้ายผู้เสียหายอีกครั้งนี้ ยังไม่พอฟังว่าจำเลยมีเจตนาฆ่าผู้เสียหาย.

คำพิพากษาฎีกาที่ 531/2515: จำเลยกับผู้เสียหายมีปากเสียงกันแล้วจำเลยได้ไปเอาไม้ค้ำคอปปลายแหลมมาฟันและแทงผู้เสียหาย 3-4 ครั้ง เป็นการทำร้ายในปัจจุบันทันทีเมื่อไม่มีเรื่องอื่นถึงขนาดจะเอาชีวิตกันมาก่อน แม้มีคดีจำเลยใช้ทำร้ายอาจทำให้ถึงตายได้ แต่บาดแผลผู้ที่เสียหายได้รับไม่ร้ายแรง แสดงว่าจำเลยฟันและแทงไปตามธรรมดา และตามโอกาสอันควร ไม่ได้เลือกหรือตั้งใจทำร้ายที่อวัยวะส่วนสำคัญเช่นนี้ ยังถือไม่ได้ว่าจำเลยกระทำโดยมีเจตนาฆ่า (บาดแผลที่ผู้เสียหายได้รับคือ แผลที่ขมับขวาขนาด 6 นิ้ว x 0.3 ซม. ข้อศอกขวา $\frac{1}{2}$ นิ้ว x 0.3 ซม. รักแร้ยาว 4 นิ้ว และคางยาว 5 นิ้ว แต่ผู้เสียหายเบิกความว่าแผลที่ขมับขวายาวราว 6 ซม. ไม่ถึง 6 นิ้ว).

คำพิพากษาฎีกาที่ 1229/2515: จำเลยใช้มีดปลายแหลมยาวทั้งด้าม และใบมีดประมาณ 1 คืบ เฉพาะตัวมีคยาวประมาณครึ่งคืบ แทงผู้เสียหายที่หน้าอกซ้ายแผลมีขนาด 1.5x0.5x1.5 ซม. แพทย์ลงความเห็นว่าเป็นแผลไม่ร้ายแรงที่จะทำให้ถึงตายได้ รักษาประมาณ 12 วันก็หาย ถ้าไม่มีโรคแทรกคั่งนี้ แม้จำเลยจะแทงที่หน้าอกอันเป็นอวัยวะส่วนสำคัญ แต่ก็แทงเพียงทีเดียว ทั้งๆ ที่มีโอกาสจะแทงอีก และขนาดของแผลแสดงว่าไม่ได้แทงโดยแรง จึงยังไม่พอฟังว่าจำเลยมีเจตนาฆ่า.

4. บาดแผลแสดงความทรمانหรือความทารุณโหดร้าย

ในแง่กฎหมายนั้น แม้ว่าผู้ทำร้ายมีเจตนาฆ่า ถ้าการฆ่านั้นเป็นการฆ่าผู้อื่นโดยทรمانหรือโดยกระทำทารุณโหดร้าย ผู้กระทำจะต้องรับโทษหนักขึ้น ตาม ป.อ. มาตรา 289 (5) คือได้รับโทษประหารชีวิตสถานเดียว

4.1 ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างคำพิพากษาฎีกาที่วินิจฉัยว่า เป็นบาดแผลที่แสดงความทรمان หรือความทารุณโหดร้าย

คำพิพากษาฎีกาที่ 1127/2503: จำเลยใช้ขวานฟันผู้ตายหลายที่ฟันซ้ำจนตาย. ตามรายงานชันสูตรพลิกศพปรากฏว่าผู้ตายถูกฟันที่ศีรษะ 9 แผล, ที่ คอ 3 แผล, ล้วนเป็นแผลฉกรรจ์ทั้งสิ้น, นอกจากนั้นยังมีบาดแผลที่มือและที่อื่นๆ อีก. เห็นชัดว่าจำเลยฆ่าผู้ตายด้วยความทารุณโหดร้าย.

คำพิพากษาฎีกาที่ 1101/2509: จำเลยใช้มีดเชือดคอเด็กหญิงอายุ 5 ขวบ ถึงแก่ความตาย, และร่วมกับจำเลยอื่นกระทับเด็กชายอายุ 8 เดือน และใช้ฝ่าอุ้งมือจมนหายใจไม่ออกตาย, นอกจากนี้ยังใช้ยาพิษกรอกปากกับใช้มีดเชือดคอมารดาเด็กทั้งสองจนตลอดเสียงขาดเพื่อจะฆ่าให้ตายด้วย. การกระทำของจำเลยถือได้ว่าเป็นการฆ่าผู้อื่นโดยกระทำทารุณโหดร้าย.

4.2 ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างคำพิพากษาที่วินิจฉัยว่า บาดแผลนั้นยังไม่ถือว่าเป็น การทรมานหรือทารุณโหดร้าย

คำพิพากษาฎีกาที่ 1009/2504: การฆ่าโดยใช้ปืนกลยิงตายทันทีนั้น ถือไม่ได้ ว่ากระทำโดยทรมานหรือแสดงความโหดร้าย

คำพิพากษาฎีกาที่ 1113-1114/2508: การที่จำเลยเอาผู้ตายไปกดไว้กับเสา และ เอามือรัดคอผู้ตายจนตาย, ล้มลง, แล้วผลักผู้ตายให้ตกลงไปในคู, แล้วเข้าบีบคอจนผู้ตาย คอหักถึงแก่ความตายนั้น, เป็นการกระทำเพื่อให้ตายต่อเนื่องกัน. ซึ่งก็เป็นลักษณะของ การกระทำที่จะให้ตายอย่างหนึ่งเท่านั้น, มิได้กระทำการอันแสดงถึงความโหดร้ายทารุณ เป็นพิเศษแต่อย่างใด.

คำพิพากษาฎีกาที่ 1231/2508: จำเลยใช้มีดพร้าฟันเด็กชายอายุ 14 ปี มีบาดแผล 3 แห่ง, คือที่แขนซ้ายขาดตรงข้อศอก, ที่ศีรษะยาวประมาณ 6 นิ้ว กะโหลกศีรษะแตกถึง สมอ, แต่ที่เห็นือเข้าขวายาวประมาณ 6 นิ้ว ลึกลงกระดูก, เด็กชายตาย ณ ที่นั้น. ดังนี้การ กระทำของจำเลยเพียง โหดร้ายขาดความเมตตาปราณีแก่เด็ก, แต่ยังไม่เข้าลักษณะที่เป็น การทรมานหรือทารุณโหดร้าย.

คำพิพากษาฎีกาที่ 104/2510: การที่จำเลยกับพวกไล่ยิงผู้ตายหลายคนจนผู้ตาย ล้มลง, ยังจ่อยิงศีรษะผู้ตาย, ใช้ขวานฟันอีกหลายที, และร้องว่าเอาให้ตายนั้น, ยังไม่ถึงขนาด ที่จะถือเป็นการทารุณโหดร้าย.

คำพิพากษาฎีกาที่ 161/2510: จำเลยยิงผู้ตายแล้วยังย้อนกลับมายิงอีกสองนัด ก็เพื่อให้ตายแน่, จะฟังว่าเป็นการแสดงถึงความทารุณโหดร้ายยังไม่ถนัด.

คำพิพากษาฎีกาที่ 1025/2510: จำเลย 5 คน ร่วมกันใช้สากคำข้าว, ไม้ตะบอง และลิ่มคอกกระบือเป็นอาวุธรุมตีทำร้ายร่างกายผู้ตายคนละที, และผู้ตายถึงแก่ความตาย เพราะพิษบาดแผลที่ถูกทำร้ายในเวลาต่อมา. ดังนี้เป็นการกระทำโดยมีเจตนาฆ่าเท่านั้น, ยังไม่ถึงขนาดจะถือว่าเป็นการทารุณโหดร้าย.

คำพิพากษาฎีกาที่ 314/2511: จำเลยใช้ขวานฟันที่คอ, ผู้ตายยังไม่ตายทันทีได้ ร้องครางขึ้น, จำเลยจึงย้อนกลับมาฟันซ้ำที่แผลเดิมอีก 1 ครั้ง เพื่อให้ตาย. ดังนี้ยังไม่เข้า ลักษณะเป็นการฆ่าโดยทารุณโหดร้าย.

คำพิพากษาฎีกาที่ 1427/2511: การที่จำเลยกับพวกฆ่าผู้ตายใช้ขวานฟันถึง 16 แผล นั้น, หาใช่ถึงขนาดที่จะถือว่าเป็นการฆ่าโดยทารุณโหดร้าย, เพียงแต่จำเลยกับพวกมีเจตนา จะให้ตายในทันที

ตอน 3 บาดแผลกับอันตรายสาหัส

คำว่า “อันตรายสาหัส” นั้น เป็นคำในกฎหมายที่มีความหมายตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญามาตรา 297 การตัดสินใจว่าบาดแผลหรือบาดเจ็บร้ายแรงขนาดไหนเป็นอันตรายสาหัสหรือไม่ มิได้ถือเอาความรู้สึกของบุคคลเป็นบรรทัดฐาน แต่ต้องดูว่าบาดแผลหรือบาดเจ็บนั้นตรงกับบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญามาตรา 297 ข้อใด การพิจารณาว่าบาดแผลหรือบาดเจ็บของผู้ป่วยจะถือได้ว่าเป็นอันตรายสาหัสในข้อใดนั้น เป็นหน้าที่ของฝ่ายกฎหมายในการตีความกฎหมาย หรือการปรับข้อเท็จจริงเข้ากับข้อกฎหมาย แพทย์ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องด้วย ดังนั้นบาดแผลขนาดไหนจะเป็นอันตรายสาหัสหรือไม่ไม่ใช่หน้าที่ที่แพทย์จะออกความเห็น แพทย์จึงต้องให้ความเห็นเกี่ยวกับบาดแผลตามหลักวิชาแพทย์เท่านั้น อันตรายสาหัสตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 297 ได้แก่

- (1) ตาบอด หูหนวก ลิ่นขาด หรือเสียอวัยวะ
- (2) เสียอวัยวะสืบพันธุ์ หรือความสามารถสืบพันธุ์
- (3) เสียแขน ขา มือ เท้า นิ้ว หรืออวัยวะอื่นใด
- (4) หน้าเสียโฉมอย่างติดตัว
- (5) แห้งลูก
- (6) จิตพิการอย่างติดตัว
- (7) ทูพพลภาพหรือป่วยเจ็บเรื้อรัง ซึ่งอาจถึงตลอดชีวิต
- (8) ทูพพลภาพหรือป่วยเจ็บด้วยอาการทุกขเวทนาเกินกว่ายี่สิบวัน หรือจนประกอบกรณีกิจตามปกติไม่ได้ เกินกว่ายี่สิบวัน

ในตอนนี้จะแยกอธิบายตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ความหมายของคำว่า “ตาบอด” “หูหนวก”
2. ความหมายของคำว่า “อวัยวะอื่นใด”
3. หน้าเสียโฉมอย่างติดตัว
4. แห้งลูก
5. การประกอบกรณีกิจตามปกติไม่ได้เกินกว่า 20 วัน

1. ความหมายของคำว่า “ตาบอด” “หูหนวก”

ในทางการแพทย์ การตรวจการมองเห็นหรือการได้ยินเสียงนั้น จะวัดออกมาเป็นหน่วย เช่น การวัดสายตาจะวัดตาที่ละข้าง หน่วยที่วัดได้ออกมาเป็นตัวเลขเช่น 6/6 6/12

เป็นต้น (6/6 ถือเป็นตาปกติ หมายความว่าที่ระยะ 6 เมตรจากแผ่นป้ายตรวจสายตา ตาข้างนั้นสามารถอ่านตัวอักษรขนาดที่คนปกติอ่านได้ที่ระยะ 6 เมตร เช่นกัน 6/12 หมายความว่าตาข้างนั้นสามารถอ่านตัวอักษรที่ระยะ 6 เมตร ได้ในขณะที่คนปกติอ่านได้ในระยะ 12 เมตร) การวัดการได้ยินก็เช่นกันต้องใช้วัดทีละข้าง และหน่วยการวัดออกมาเป็นเดซิเบล เป็นหน่วยความเข้มของเสียง หูของคนปกติจะได้ยินคำพูดได้จากเสียงที่ดัง ไม่น้อยกว่า 27 เดซิเบล และคำว่า ตาบอด หูหนวก ในทางแพทย์เองก็ใช้ในความหมายว่า มองไม่เห็น หรือ ไม่ได้ยินเสียงโดยเด็ดขาด ตามลำดับเพราะฉะนั้นคนที่สายตาบวมจนมองภาพอะไรไม่เห็นหรือเห็นเพียงกลางๆ หรือเห็นแค่ลำแสงที่พุ่งเข้าตา เห็นมือที่โบกเคลื่อนไหวอยู่ใกล้ๆ ก็ยังไม่เรียกว่าตาบอดคนหูที่ได้ยินแต่เสียงขนาดจุดประทัดเสียงค่อนกว่านั้น ไม่ได้ยินก็ยังถือว่าหูไม่หนวก

อย่างไรก็ดี สมาคมจักษุ โสต ศอ นาสิกแพทย์ แห่งประเทศไทย ได้เล็งเห็นว่าความหมายของคำว่า “ตาบอด” “หูหนวก” ที่ใช้กันอยู่ทั่วไปน่าจะหมายถึง ภาวะที่ไม่สามารถใช้สายตา หรือการได้ยินเสียงในการดำเนินชีวิตอย่างคนปกติธรรมดาได้ ดังนั้นสมาคมดังกล่าวจึงได้ประชุมตกลงกำหนดนิยามของคำว่า “ตาบอด” “หูหนวก” ขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

“ตาบอด” หมายความว่ากรณีมีสายตาที่ช่วยด้วยแว่นแล้ว เห็นน้อยกว่า 3/60 หรือมีลานสายตาโดยเฉลี่ยแคบกว่า 10 องศา (ลานสายตาหมายถึงมุมที่ตาสามารถมองเห็นได้)

“หูหนวก” หมายความว่า การได้ยินเสียงของหูนั้นเสียไปอย่างรุนแรง เมื่อทำการวัดการได้ยินเสียงบริสุทธิ์ ณ ความถี่ 500, 1,000 และ 2,000 รอบต่อวินาที โดยใช้วิธีการวัดอันถูกต้องทุกประการแล้ว ได้ผลค่าเฉลี่ยของระดับการได้ยินอันน้อยที่สุดที่หูสามารถรับฟังได้จากการวัดด้วยเสียงทั้งสามความถี่นั้น เป็นค่าเกินกว่า 93 เดซิเบล ค่ามาตรฐานระหว่างชาติ

2. ความหมายของคำว่า “อวัยวะอื่นใด”

ข้อความใน ป.อ.มาตรา 297 (3) ที่ว่า “เสียแขนขา มือเท้า นิ้ว หรืออวัยวะอื่นใด” นั้น ฟันไม่เป็นอวัยวะอื่นใดในมาตรานี้ ดังคำวินิจฉัยของศาลฎีกา ที่ได้วางแนววินิจฉัยเรื่องนี้ไว้ดังต่อไปนี้

ฎีกาที่ 749/2515 วินิจฉัยว่า

ศาลฎีกาได้ตรวจสำนวนและประชุมปรึกษาแล้ว ในชั้นนี้คงมีปัญหาข้อกฎหมายมาสู่การวินิจฉัยของศาลฎีกาว่า การที่จำเลยทำร้ายผู้เสียหายทำให้ฟันล่างด้านหน้าหัก 4 ซี่ จะเป็นการที่ผู้เสียหายเสียอวัยวะอื่นใดอันเป็นอันตรายสาหัสตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 297 (3) หรือไม่ ศาลฎีกาได้พิเคราะห์แล้ว ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 297 (3) บัญญัติไว้ว่าจะเป็นอันตรายสาหัส ต้องเสีย แขน ขา มือ เท้า นิ้ว หรืออวัยวะอื่นใด เห็นว่าการสูญเสียอวัยวะอื่นใดตามมาตรา 297 (3) ต้องเป็นอวัยวะที่มีความสำคัญต่อร่างกาย เทียบเท่ากับ แขน ขา มือ เท้า หรือ นิ้ว แม้ว่าฟันทั้งหมดในปากรวมกันเป็นอวัยวะส่วนสำคัญ เพราะฟันมีหน้าที่เคี้ยวอาหาร ถ้าฟันหักไปหลายซี่เป็นเหตุให้ส่วนที่เหลืออยู่ใช้เคี้ยวอาหารไม่ได้ ก็ถือได้ว่าเป็นการเสียอวัยวะส่วนสำคัญอันเป็นอันตรายสาหัส ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 297 (3) แต่คดีนี้ผู้เสียหายแถลงต่อศาลตามรายงานกระบวนการพิจารณา ลงวันที่ 11 กันยายน 2512 ว่า ฟันที่หักได้ใส่ใหม่แล้วและใช้เคี้ยวอาหารได้ดี ก่อนใส่ฟันก็ยังใช้ฟันที่เหลือเคี้ยวอาหารได้ ศาลฎีกาเห็นว่า เมื่อฟันของผู้เสียหายที่เหลืออยู่ใช้เคี้ยวอาหารได้ การที่ผู้เสียหายเสียฟันไป 4 ซี่ ยังไม่ถึงขนาดที่จะถือได้ว่าเสียอวัยวะที่มีความสำคัญหรือเป็นการสูญเสียไปถึงขนาดเทียบเท่า การเสียแขน ขา มือ เท้า หรือ นิ้ว ตามที่กฎหมายระบุไว้โดยชัดแจ้งแล้ว จึงยังไม่พอที่จะฟังว่าผู้เสียหายได้รับอันตรายสาหัส ตามความในมาตรา 297 (3) ศาลอุทธรณ์พิพากษามาชอบแล้วฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น.

จึงพิพากษายืน โหยกฎีกาโจทก์.

ฎีกาที่ 631/2509 วินิจฉัยว่า.

มาตรา 297 นั้น เจตนารมณ์ของกฎหมายมุ่งหมายถึงการก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกายที่สูญเสียอวัยวะสำคัญๆ ของร่างกายเช่นที่ระบุไว้ในกฎหมายนั้น ดังนั้นการสูญเสียอวัยวะอื่นใด ตามมาตรา 297 (3) ก็ต้องเป็นอวัยวะที่มีความสำคัญต่อร่างกายหรือต้องสูญเสียไปถึงขนาดเทียบเท่าเสียแขน ขา มือ นิ้ว ตามที่กฎหมายระบุไว้แล้ว มิใช่ว่าเสียอวัยวะส่วนใดๆ ก็เป็นอันตรายสาหัสเช่นเดียวกันทั้งหมด.

โจทก์ต้องเสียฟันไปเพียงซี่เดียว แม้ฟันจะเป็นอวัยวะส่วนหนึ่งของร่างกาย แต่เฉพาะเท่าที่เสียไปยังไม่ถึงขนาดที่จะถือได้ว่ามีความสำคัญ หรือการสูญเสียเทียบเท่ากับการเสีย แขน ขา มือ เท้า หรือ นิ้ว อันเป็นอวัยวะที่กฎหมายระบุไว้ชัดเจนแจ้งนั้น จะนับว่าโจทก์ได้รับอันตรายสาหัส ตามความในมาตรา 297 (3) บัญญัติไว้ยังไม่ได้.

ฎีกาที่ 630/2509 วินิจฉัยว่า (ที่ประชุมใหญ่).

คำว่า “อวัยวะอื่นใด” ตามมาตรา 297 (3) หมายถึงอวัยวะส่วนสำคัญ เช่น แขน ขา มือ เท้า นิ้ว ดังระบุไว้ในตอนต้น.

ฟันทั้งหมดในปากรวมกัน ก็เป็น อวัยวะส่วนสำคัญ ถ้าฟันหักไปหลายซี่ เป็นเหตุให้ส่วนที่เหลืออยู่ใช้การไม่ได้ ตามสภาพของมัน เช่น เคี้ยวอาหารไม่ได้ไปแถบหนึ่ง ก็ถือได้ว่าเป็นการเสียอวัยวะส่วนสำคัญ อันเป็นอันตรายสาหัส.

เพียงแต่ได้ความว่า ฟันแท้นด้านหน้าหักไป 3 ซี่ จะถือว่าเป็นการเสียวัววะ ส่วนสำคัญยังมีได้ เว้นแต่โจทก์จะนำสืบให้เห็นว่า เมื่อถูกทำร้ายแล้ว ผู้เสียหายใช้ฟันที่เหลืออยู่เคี้ยวอาหารไม่ได้ตามนัยที่กล่าวข้างต้น แต่เมื่อโจทก์มิได้นำสืบในเรื่องอย่างใดเลย กดีก็ลงโทษจำเลยตามมาตรา 297 (3) ไม่ได้

ฎีกาที่ 467/2508 วินิจฉัยว่า

จำเลยขับรถโดยประมาทชนรถผู้อื่น ทำให้ผู้เสียหายได้รับบาดเจ็บฟันหัก 1 ซี่ ยังถือไม่ได้ว่าได้รับอันตรายสาหัสตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 297 (3) แม้ฟันจะเป็นอวัยวะส่วนหนึ่งของร่างกาย แต่ก็ไม่ใช่อวัยวะส่วนสำคัญ และการสูญเสียฟันไปเพียง 1 ซี่ นั้น มิได้ทำให้ได้รับอันตรายกลายเป็นคนพิการอันจะเทียบได้กับการเสียวัววะอื่น ดังที่ได้ระบุชื่อไว้ในมาตรา 297 (1) (2) และ (3) ดังกล่าว.

3. หน้าเสียโฉมอย่างติดตัว

ต่อไปนี้เป็นคำพิพากษาฎีกาที่วินิจฉัยเรื่อง บาดแผลที่ทำให้หน้าเสียโฉมอย่างติดตัว

คำพิพากษาฎีกาที่ 351/2508: บาดแผลบริเวณเหนือคิ้วขวา 2 แผล แผลหนึ่งใหญ่ ยาว 1 นิ้ว ลึกถึงกะโหลกและกะโหลกยุบ และทะลุถึงเยื่อหุ้มสมอง อีก แผลหนึ่งเล็กยาวครึ่งนิ้ว ลึกไม่ถึงกะโหลก นายแพทย์ผู้รักษาเบิกความว่าผลของการเอกซเรย์ ปรากฏว่ากระดูกหน้าผากยุบเข้าไป ซึ่งเป็นการแสดงถึงลักษณะและสภาพของบาดแผลให้ศาลวินิจฉัยได้แล้วว่า บาดแผลนี้ จะทำให้ผู้เสียหายถึงต้องหน้าเสียโฉมติดตัวเพราะกะโหลกศีรษะตอนหน้าผากจะเป็นรอยบุบยุบเข้าไป คิดเป็นอันฟังได้ว่า ผู้เสียหายถูกทำร้ายได้รับอันตรายสาหัส.

คำพิพากษาฎีกาที่ 598/2510: จากพยานหลักฐานในสำนวนว่า “มีรอยแผลเป็น ตั้งแต่ริมจมูกข้างซ้ายยาวพาดคั้งจมูก ไปจนถึงหัวตาขวา ลงมาได้ตาขวา ยาว 3.5 เซนติเมตร จากริมจมูกถึงหัวตาขวา วัดโดยตรง ไม่รวมความโค้งของจมูกยาว 6 เซนติเมตร กว้าง 0.1 เซนติเมตร ให้พยานถอดแว่น ศาลมองดูแผลเป็นที่หน้าดังกล่าวในระยะ 4 เมตร มองเห็นแผลเป็น เป็นรอยขีดตรงๆ ประมาณ 2 เมตร จึงมองเห็นแผลเป็น เป็นรอยขีดชัด” ดังนี้ ลักษณะของแผลเป็น เป็นเพียงรอยขีดไม่มาก ยังไม่ถึงกับทำให้หน้าเสียโฉม เห็นว่าศาลอุทธรณ์ พิพากษามาชอบแล้ว ฎีกาโจทก์ฟังไม่ขึ้น

คำพิพากษาฎีกาที่ 2197/2519: แผลถูกคมมีดหายแล้วเป็นแผลเป็น จากใต้ ใบนุทอนล่างพาดข้างแก้มลงไปถึงคอ ยาว 16 เซนติเมตร เป็นสันสูงกว้าง 1/2 เซนติเมตร สูง 1/2 เซนติเมตร เห็นได้ชัดในระยะ 5 เมตร เป็นแผล ทำให้รูปหน้าเสียโฉมอย่างติดตัว

คำพิพากษาฎีกาที่ 3088/2527: ผู้เสียหายมีบาดแผลฉีกขาดบนใบหน้าหลายแห่ง

ต้องเข้บตามคิ้ว เปลือกตาบนและแก้มเมื่อแผลหายจะมีแผลเป็นติดโบหน้ามองเห็นได้ชัดเจนในระยะ 15 เมตร ถือได้ว่าหน้าเสียโฉมอย่างติดตัว อันเป็นอันตรายสาหัสแล้ว

หมายเหตุ ปัญหาเรื่องหน้าเสียโฉมนี้ นอกจากจะพิจารณาถึงแผลเป็นหรือความผิดปกติ หรือความพิการที่ปรากฏแล้ว น่าจะต้องคำนึงถึงเพศ, วัย, อาชีพของผู้เสียหายประกอบด้วย ขนาดแผลขนาดเดียวกันตำแหน่งเดียวกัน สำหรับผู้ชายไม่อาจถึงขนาดเสียโฉม ถ้าสำหรับหญิงอาจทำให้เสียโฉมก็ได้ ทำนองเดียวกันแผลเป็นที่เห็นชัดในระยะ 2 เมตร คนทั่วไปอาจไม่ถือว่าเสียโฉม แต่ถ้าเป็นนักแสดงอาจเสียโฉมก็ได้ เพราะอาชีพของเขาจะทำให้คนเห็นใบหน้าเขาได้บ่อยในระยะใกล้จากการถ่ายภาพใกล้.

4. แท้งลูก

คำพิพากษาฎีกาที่ 677/2510 วินิจฉัยไว้ดังนี้.

เมื่อฟังข้อเท็จจริงได้กล่าวข้างต้น, ศาลฎีกาได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวในที่ประชุมใหญ่แล้วเห็นว่าการกระทำอันเป็นผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ผู้ถูกทำร้ายได้รับอันตรายสาหัสถึงแท้งลูกตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 297 (5) นั้น, จะต้องเป็นกรณีที่กระทำให้ลูกในครรภ์ของผู้ถูกทำร้ายคลอดออกมาในลักษณะที่ลูกนั้นไม่มีชีวิต ส่วนการคลอดก่อนกำหนดเวลา ในลักษณะที่เด็กยังมีชีวิตอยู่ต่อมาอีก 8 วัน แล้วจึงตาย ดังกรณีของนางก็ผู้เสียหายนี้ไม่เป็นการทำให้รับอันตรายสาหัสถึงแท้งลูกตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 297 (5).

5. การประกอบกรณียกิจตามปกติไม่ได้เกินกว่า 20 วัน

การประกอบกรณียกิจตามปกติไม่ได้เกินกว่า 20 วันนั้น ศาลมิได้พิจารณาแต่เพียงความเห็นแพทย์ว่าใช้เวลารักษาประมาณานเท่าใดเท่านั้น ยังพิจารณาถึงพยานหลักฐานอื่นประกอบด้วย แม้แพทย์จะให้ความเห็นว่าต้องรักษาเกินกว่า 20 วัน ศาลอาจไม่ถือเป็นอันตรายสาหัสก็ได้ ดังคำพิพากษาฎีกาต่อไปนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ 96/2512: คดีนี้พนักงานอัยการโจทก์ฎีกาว่า หลังเกิดเหตุ 22 วัน ผู้เสียหายยังมีรอยห้อเลือดที่แขน และกล้ามเนื้อแขนแข็งบ้าง ทำให้ขัดข้องต่อการพิมพ์ พิมพ์ได้ช้าลง ศาลฎีกาเห็นว่าหลักฐานพยานของโจทก์ ยังไม่พอฟังว่า ขนาดแผลของผู้เสียหายเป็นอันตรายแก่กายถึงบาดเจ็บสาหัสดังฟ้อง ฎีกาโจทก์ฟังไม่ขึ้น

คำพิพากษาฎีกาที่ 3862/2528: ผู้เสียหายถูกจำเลยตีที่ชายโครงซ้าย เกิดเหตุแล้ว 7-8 วัน ก็ไปทำงานตามปกติ ภายหลังจากเกิดเหตุ 17 วัน ได้ไปหาแพทย์เอกซเรย์แล้วพบว่ากระดูกซี่โครงซ้ายร้าว 2 ซี่ แพทย์จ่ายยาให้ปรับประทุกันที่บ้าน มิได้รับตัวไว้รักษาใน

โรงพยาบาลโดยแพทย์มีความเห็นว่า จะต้องรักษาเกินกว่า 21 วันจึงหาย ดังนั้นจึงถือไม่ได้ว่า ผู้เสียหายทุพพลภาพ หรือป่วยเจ็บด้วยอาการทุกขเวทนาเกินกว่า 20 วัน หรือจนประกอบ ภาระกิจตามปกติไม่ได้เกินกว่า 20 วัน ตามความหมายในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 297 จำเลยคงมีความผิดตามมาตรา 295 เท่านั้น

คำพิพากษาฎีกาที่ 4955/2528: ผู้เสียหายถูกฟันกะโหลกศีรษะแตก เป็นแนวยาว 5 เซนติเมตร แพทย์ลงความเห็นว่ารักษานานกว่า 21 วันหาย แต่ได้ความว่า ผู้เสียหายรับ การรักษาอยู่โรงพยาบาล 6-7 วัน แล้วถูกส่งตัวไปสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก 9 วัน จึงกลับบ้านไม่ปรากฏว่าหลังจากออกจากโรงพยาบาลแล้วต้องไปรักษาที่ใดหรือไม่ แสดงว่ารักษา ไม่เกิน 20 วัน จึงถือไม่ได้ว่าผู้เสียหายได้รับอันตรายถึงสาหัสตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 297

หมายเหตุ คำพิพากษาฎีกา 2 ฉบับหลังนี้ เป็นคำพิพากษาที่วินิจฉัยชัดเจนว่า กระจกแตกหรือกระจกร้าว ซึ่งต้องใช้เวลาที่กระจกจะติดเกิน 20 วัน ทั้งสิ้นนั้น อาจไม่ถือ ว่าเป็นการทนต์ทุกขเวทนาหรือประกอบภาระกิจตามปกติไม่ได้เกินกว่า 20 วัน ทั้งนี้แล้ว แต่ข้อเท็จจริงที่เกิดกับผู้ป่วยเป็นรายๆ ไป เพราะกระจกร้าวอาจไม่ทำให้มีอาการอะไรก็ได้.

ตอน 4 บาดแผลกับอันตรายแก่กาย

ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 295 นั้น เป็นความผิดฐานทำร้ายผู้อื่น จนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจของผู้อื่น แต่บาดแผลที่เกิดจากการทำร้ายนั้น ไม่ถือว่าเป็นอันตรายแก่กายเสมอไป บาดแผลที่มีลักษณะเป็นบาดแผลถลอกหรือบาดแผล ฟกช้ำที่ไม่รุนแรง ศาลฎีกาวินิจฉัยไว้หลายคดีแล้วว่า เป็นบาดแผลที่ยังไม่ถึงขนาดเป็นอันตราย แก่กาย ดังนั้นผู้ทำร้ายในคดีเหล่านี้ย่อมไม่มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 295 แต่จะเป็นความผิดตามมาตรา 391 ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่อยู่ในภาค 3 ละหุโทษดังนี้

“มาตรา 391 ผู้ใดใช้กำลังทำร้ายผู้อื่น โดยไม่ถึงกับเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือ จิตใจ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ดังนั้นผู้กระทำความผิดจะมีความผิดตามมาตรา 295 หรือ มาตรา 391 จึงอยู่ที่สภาพ ของบาดแผลที่จะถือว่าเป็นอันตรายแก่กายหรือไม่

ในตอนนี้จะศึกษาจากตัวอย่างคำพิพากษาฎีกาที่วินิจฉัยปัญหาไว้ ดังนี้

1. คำพิพากษาฎีกาที่วินิจฉัยว่า บาดแผลเป็นอันตรายแก่กายยุคแรก
2. คำพิพากษาฎีกาที่วินิจฉัยว่า บาดแผลไม่เป็นอันตรายแก่กาย
3. คำพิพากษาฎีกาที่วินิจฉัยว่า บาดแผลเป็นอันตรายแก่กายยุคหลัง

1. คำพิพากษาฎีกาที่วินิจฉัยว่าบาดแผลเป็นอันตรายแก่กายผู้คนแรก

คำพิพากษาฎีกาที่ 116/2503: จำเลยกระชากผมของโจทก์ แล้วใช้เกี้ยวตีถูกหน้าผาก และถูกโจทก์ที่ 2 ซึ่งโจทก์ที่ 1 อุ้มอยู่, ปรากฏว่าบาดแผลบวมบูน. แพทย์ผู้ชันสูตรประมาณว่ารักษาหายภายใน 3 วัน และ 2 วัน ตามลำดับ. โจทก์สืบว่ารักษาอยู่ 7 วัน และ 5 วัน ตามลำดับ. เห็นว่าด้วยลักษณะการกระทำของจำเลยและฐานแผลของโจทก์ที่บวมบูนต้องรักษาอยู่หลายวันจึงหาย ถือได้ว่าเป็นอันตรายแก่กายแล้ว, ไม่จำเป็นต้องมีโลหิตไหลก็เป็นอันตรายแก่กาย, ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 295 ได้.

คำพิพากษาฎีกาที่ 334/2503: บาดแผลปรากฏตามรายงานชันสูตร 2 ฉบับ, คือ อนามัยอำเภอชันสูตรว่ามีแผล 4 แห่ง, (1) ใต้ตาขวา, (2) กลางสันหลัง, (3) ข้อมือซ้าย, (4) สีข้างขวา, ฐานแผลชำรุด, ลงความเห็นว่ารักษาประมาณ 4 วันหาย; แพทย์ประจำโรงพยาบาลชันสูตรว่ามีบาดแผล 2 แห่ง, (1) ใต้ตาขวา, ซ้ำเลือด, (2) หน้าอกขวา, กล้ามเนื้อซ้ายอักเสบ, รักษาประมาณ 7 วันหาย. ศาลถือว่าเป็นอันตรายแก่กาย.

2. คำพิพากษาฎีกาที่วินิจฉัยว่าบาดแผลไม่เป็นอันตรายแก่กาย

คำพิพากษาฎีกาที่ 703/2506: วินิจฉัยว่าการกระทำให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ตามมาตรา 295 นั้น จำต้องพิจารณาถึงพฤติการณ์แห่งการกระทำและบาดแผลที่ผู้ถูกทำร้าย ได้รับ. จำเลยเพียงใช้เท้าเตะและใช้มือตบผู้เสียหาย, มิได้ใช้อาวุธทำร้าย, ผู้เสียหายได้รับบาดแผลเพียงฟกช้ำเท่านั้นและรักษาเพียง 5 วันหาย. การกระทำของจำเลยไม่รุนแรงถึงขนาดยังถือไม่ได้ว่าเป็นอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ตามมาตรา 295. คำพิพากษาฎีกาที่ 116/2503 ไม่ตรงกับรูปคดีนี้.

คำพิพากษาฎีกาที่ 688/2507: จำเลยใช้เท้าเตะถีบผู้เสียหาย บาดแผลที่ผู้เสียหาย ได้รับคือคั่งงอกเป็นแผลถลอกเล็กน้อยเท่าเมล็ดข้าวเปลือก, หางคิ้วซ้ายถลอกเล็กน้อย และที่ใบหูขวาชำรุดเล็กน้อย. ทั้งสามแผลนายแพทย์ผู้ชันสูตรประมาณว่า 2 วันหาย. ศาลฎีกาโดยที่ประชุมใหญ่พิจารณากรณีที่จำเลยทำร้ายผู้เสียหายในคดีนี้แล้วเห็นว่ายังไม่เกิดเป็นอันตรายแก่กายหรือจิตใจของผู้เสียหาย, จำเลยจึงมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 391.

หมายเหตุ คำพิพากษาฎีกาฉบับนี้เป็นการวินิจฉัยโดยที่ประชุมใหญ่ (การตัดสินจากที่ประชุมผู้พิพากษาศาลฎีกาทั้งหมดที่มาศาล) แสดงว่าได้วางหลักการขึ้นใหม่ ต่างจากที่ศาลฎีกาเคยวินิจฉัยไว้แต่เดิม ขอให้เปรียบเทียบกับคำพิพากษาฎีกาที่ 116/2503 จะเห็นได้ว่า ข้อเท็จจริงจากลักษณะของบาดแผลในคำพิพากษาฎีกาทั้ง 2 ฉบับนี้ใกล้เคียงกัน คดีแรกตัดสินโดยองค์คณะผู้พิพากษา 3 ท่าน คดีหลังตัดสินโดยที่ประชุมใหญ่ ผลของคำ

วินิจฉัยต่างกันต้องถือตามแนววินิจฉัยของคดีหลัง และต่อมาศาลฎีกาได้วินิจฉัยขยายหลักการแนววินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่นี้ออกไปเรื่อยๆ ดังจะเห็นได้จากคำพิพากษาศาลฎีกาต่อๆ มา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 889/2507: ใช้มีดคาบทำร้ายผู้เสียหายได้รับบาดเจ็บ, มีรอยแดงช้ำกลมโตครึ่งเซนติเมตร, รักษาประมาณ 5 วันหาย และตามรายงานชั้นสูตราบาดแผลของแพทย์ก็บันทึกไว้ว่าถูกของแข็ง. เมื่อพิจารณาลักษณะบาดแผลแล้วเห็นว่าผู้เสียหายได้รับบาดเจ็บเพียงเล็กน้อยเท่านั้น และลักษณะการกระทำก็ไม่ร้ายแรงอย่างใด. เห็นว่าการกระทำของจำเลยยังถือไม่ได้ว่าเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 295

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 202/2510: บาดแผลเกิดจากรถยนต์ชนกัน ผู้เสียหายได้รับบาดเจ็บเพียงโหนกแก้มขวาหนังถลอก โดกลมประมาณ 3 ซม. เข่าขวาบวมโตกลมประมาณ 5 ซม. สอกซ้ายหนังถลอกโตกลมประมาณ 5 ซม. รักษาประมาณ 4 วัน ยังถือไม่ได้ว่าได้รับอันตรายแก่กาย คดีไม่มีทางลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 390 ได้ จึงไม่ต้องวินิจฉัยว่าการกระทำของจำเลยเป็นการกระทำโดยประมาทหรือไม่ พิพากษายืน (ยกฟ้อง)

หมายเหตุ การกระทำโดยประมาท เป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายเป็นความผิดตามมาตรา 390 ถ้าไม่ได้รับอันตรายแก่กายไม่เป็นความผิด เพราะกฎหมายไม่มีบัญญัติไว้เมื่อบาดแผลในคดีนี้ไม่เป็นอันตรายแก่กายเสียแล้วศาลจึงไม่วินิจฉัยว่าการกระทำนั้นจะเป็นประมาทหรือไม่ (เพราะบาดแผลที่เกิดจากรถยนต์นั้น โจทก์ไม่ได้ฟ้องว่าเป็นการกระทำโดยเจตนาอยู่แล้ว)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1078/2511: จำเลยใช้กำลังทำร้ายภริยาของตน แม้จะมีบาดแผล 6 แห่ง ก็เป็นเพียงรอยช้ำอันไม่ปรากฏว่าใหญ่โตแค่ไหน และอาจรักษาหายได้ภายใน 5 วันเท่านั้น จึงไม่ส่งผลให้เป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจของภริยา.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2403/2518: ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า “การทำให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 295 นั้น จำต้องพิจารณาถึงพฤติการณ์แห่งการกระทำ และบาดแผลที่ผู้ถูกทำร้ายได้รับว่าการกระทำรุนแรงถึงขนาดหรือไม่ และบาดแผลที่ผู้ถูกทำร้ายได้รับมากหรือน้อยเพียงไร ข้อเท็จจริงในคดีนี้ได้ความว่าโจทก์ร่วมจับไหล่จำเลยให้ลงจากรถ นุดกันไปมา จำเลยจับมือโจทก์ร่วมกระแทกกับรถ ทำให้โจทก์ร่วมมีรอยช้ำตามตัว แขนทั้ง 2 มีรอยช้ำนูนถลอกรักษาประมาณ 7 วันหาย การกระทำของจำเลยไม่รุนแรงถึงขนาด ยังถือไม่ได้ว่าเป็นอันตรายแก่กายหรือจิตใจตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 295”

พิพากษาอื่น.

หมายเหตุ คำพิพากษาศาลฎีกาฉบับนี้ ศาลได้ขยายหลักการจากที่เคยวางแนวไว้ใน คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 688/2507 ออกไปจนถึงขนาดที่บาดแผลนั้นรักษาประมาณ 7 วัน ก็ยังไม่ถือว่าเป็นอันตรายแก่กาย แสดงว่าแนววินิจฉัยตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 334/2503 ถูกกลับ ถ้างโดยคำพิพากษาศาลฎีกาฉบับนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 149/2520: ศาลชั้นต้นพิพากษาจำคุกจำเลย 10 ปี ตาม ป.อ.ม. 288, 80 ม. 378 ปรับ 500 บาท ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้ให้จำคุก 1 เดือน ตาม ม.295 โจทก์ฎีกา.

ศาลฎีกาวินิจฉัยข้อกฎหมายว่า “บาดแผลของสลิปตำรวจโทฟ้าหยาดที่ถูกจำเลย ทำร้ายปรากฏตามรายงานชั้นสูตรบาดแผลท้ายฟ้องว่า มีบาดแผลที่สะบักซ้าย 2 แผล เป็นรอยถลอกเป็นทางกว้าง 1 เซนติเมตร ยาว 2 เซนติเมตร ลึกหนึ่งถลอก ตามหลักฐานพยาน โจทก์ ดังกล่าว ศาลฎีกาเห็นว่าจำเลยพินทำร้ายสลิปตำรวจโทฟ้าหยาดเนื่องจากความมีเมตตาสุรา บาดแผลที่สลิปตำรวจโทฟ้าหยาดได้รับจึงมีเพียงเล็กน้อย แสดงว่าจำเลยมิได้เจตนาฆ่า ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่าจำเลยมิได้มีเจตนาฆ่าสลิปตำรวจโทฟ้าหยาดจึงชอบแล้ว ฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น แต่บาดแผลของสลิปตำรวจโทฟ้าหยาดดังกล่าว ศาลฎีกาเห็นว่ายังไม่เป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจของสลิปตำรวจโทฟ้าหยาดอันจะเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 295”

พิพากษาแก้ว่า จำเลยมีความผิดตาม ม. 391.

3. คำพิพากษาศาลฎีกาที่วินิจฉัยว่า บาดแผลเป็นอันตรายแก่กายยุคหลัง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1530/2518:

ศาลฎีกาพิเคราะห์แล้วเห็นว่า ตามรายงานชั้นสูตรบาดแผลผู้เสียหายมีบาดแผล 2 แห่ง คือ (1) มีรอยเขียวช้ำที่กลางหลัง (2) มีแผลบวมแดงที่เหนือเอวขวา แพทย์ลงความเห็นเห็นว่าทั้งสองแผลหรือสองแห่งเป็นการถูกกระทบกระแทกด้วยของแข็ง ไม่มีคมบาดแผล ที่ 1 และ ที่ 2 ถ้ารักษาถูกวิธี ไม่มีโรคแทรกซ้อนจะหายภายใน 12 วัน จึงเป็นบาดแผลถึง บาดเจ็บจนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กาย เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 295”

พิพากษาอื่น.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2444/2521:

ศาลฎีกาพิเคราะห์แล้ว เห็นว่าการที่จำเลยที่ 1 จับมือผู้เสียหายกระชากโดยแรงจนผู้เสียหายล้มลงและได้รับบาดเจ็บที่นิ้วนางซ้ายและหัวเข่าซ้าย แพทย์ลงความเห็น ว่า บาดแผลของผู้เสียหายต้องใช้เวลารักษา ประมาณ 5 วัน พฤติการณ์การกระทำของจำเลยที่ 1 แสดง

ว่าจำเลยที่ 1 มีเจตนาทำร้ายผู้เสียหายแล้ว เมื่อผู้เสียหายได้รับอันตรายแก่กาย เนื่องจาก การกระทำของจำเลยที่ 1 เช่นนี้ จำเลยที่ 1 ก็ต้องมีความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่นตามมาตรา 295 ที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่าโจทก์มิได้นำสืบให้ปรากฏว่าจำเลยที่ 1 มีเจตนาทำร้ายผู้เสียหาย แต่อย่างไรก็ตามไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา ฎีกาของโจทก์ข้อนี้ฟังขึ้น.

คำพิพากษาฎีกาที่ 2075/2527:

ข้อเท็จจริงตามที่ศาลอุทธรณ์ได้วินิจฉัยมาฟังได้ว่าจำเลยได้ทำร้ายผู้เสียหาย ปรากฏ บาดแผลตามผลการตรวจชันสูตรบาดแผลทั่วยุทธ คือ ริมฝีปากบนซ้าย, บวม, แก้มข้างซ้ายบวม, ปวด, ข้อเท้าซ้ายเคล็ด, ปวด, คอด้านหลังปวดเวลาก้ม เงย, และปวดกล้ามเนื้อบริเวณหน้าอก รักษาประมาณ 5 วัน ศาลฎีกาเห็นว่าปรากฏบาดแผลของผู้เสียหายถึงชำบวมที่ริมฝีปาก ปวด บวมที่แก้ม ข้อเท้าเคล็ดและปวด เวลาก้มเงยคอด้านหลังปวด ทั้งกล้ามเนื้อบริเวณหน้าอก ปวด รักษาหายประมาณ ถึง 5 วัน เช่นนี้ ก็นับได้ว่าผู้เสียหายได้รับอันตรายแก่กายการกระทำ ของจำเลยเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 295 หาใช่มาตรา 391ตามที่ศาล อุทธรณ์วินิจฉัยมา.

ฎีกาของโจทก์ทั้งสองข้อฟังขึ้น”

พิพากษาแก้ไขบังคับคดีตามคำพิพากษาของศาลชั้นต้น

หมายเหตุ คำพิพากษาฎีกา 2444/2521 นี้ นับว่าเปลี่ยนแนววินิจฉัยที่ศาลฎีกาเคย วินิจฉัยไว้เดิม กลับไปเดินตามแนวคำพิพากษายุคแรก กล่าวคือ คำพิพากษาฎีกานี้ วินิจฉัย ตรงกันข้ามกับคำพิพากษาฎีกาที่ 703/2506, 899/2507, 1078/2511 และคำพิพากษาฎีกาที่ 2403/ 2518 แต่เดิมตามแนวคำพิพากษาฎีกาที่ 334/2503 และต่อมาคำพิพากษาฎีกาที่ 2075/2527 นี้ก็ออกมาในแนวเดียวกัน

จากการติดตามศึกษาจากคำพิพากษาฎีกาเป็นลำดับมาดังกล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ ว่าขอบเขตระหว่างอันตรายแก่กายกับไม่เป็นอันตรายแก่กายนั้น แบ่งแยกกันได้ไม่ชัดเจน หลักเกณฑ์ที่พอจะถือเป็นขอบเขตการแบ่งระหว่างบาดแผลเป็นอันตรายแก่กาย กับไม่ เป็นอันตรายแก่กาย ที่พอจะใช้ได้ก็คือระยะเวลาที่ต้องใช้ในการรักษาบาดแผลนั้น ก็ยัง ไม่อาจถือระยะเวลาที่แน่นอนตายตัวได้ เพราะแนววินิจฉัยของคำพิพากษาฎีกาที่ได้แสดง มาแล้วนั้นเปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือ คำพิพากษาฎีกา 116/2503 วินิจฉัยว่า บาดแผลแพทย์ ประมาณว่ารักษาหายภายใน 3 วัน ก็นับว่าเป็นอันตรายแก่กายแล้ว ต่อมาถึงคำพิพากษาฎีกา ที่ 703/2506 บาดแผลรักษาหายภายใน 5 วัน ไม่เป็นอันตรายแก่กาย และต่อมาจนถึง คำพิพากษาฎีกา 2403/2518 บาดแผลรักษาประมาณ 7 วันหาย ก็ยังไม่ถือว่าเป็นอันตรายแก่

กาย จนต่อมาถึงคำพิพากษาฎีกาที่ 2444/2521 บาดแผลใช้เวลารักษาประมาณ 5 วันหาย ถือว่าได้รับอันตรายแก่กาย จนถึงคำพิพากษาฎีกาที่ 2075/2527 สนับสนุนคำพิพากษาฎีกาที่ 2444/2521 เพราะฉะนั้นในขณะนี้คงต้องถือหลักตามคำพิพากษาศาลฎีกาล่าสุดไว้เป็นขอบเขตการแบ่งระหว่างบาดแผลเป็นอันตรายแก่กายกับบาดแผลไม่เป็นอันตรายแก่กายจนกว่าจะมีคำพิพากษาฎีกาแนวใหม่ออกมาอีก.

เอกสาร

1. วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์. การแปลผลจากบาดแผล, สารคดีราช 2508; 17:25-31.
2. วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์. นิติเวชสารทก-ฉบับกฎหมายกับเวชปฏิบัติ. โครงการตำราศิริราช. กทม. 2530.
3. สรุปผลการสัมมนาเรื่องเกี่ยวกับตาบอดและหูหนวก. แพทยสภาสาร 2517; 3: 173-83.
4. จิตติ ดิงศภัทย์. คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญาภาค 2 ตอน 2 และภาค 3 แก้ไขเพิ่มเติม พิมพ์ครั้งที่ 3 พระนคร: แสงทองการพิมพ์ 2513:1685-1685-6.
5. วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์. อันตรายต่อจิตใจ. วารสารนิติวิทยาศาสตร์ฯ 2520; 11: 95-102.